

Yttrande över Nationell transportplan 2018-2029

N2017/05430/TIF Härjedalens kommun(TRV 2017/32405)

Härjedalens kommun understryker starkt behovet av investeringsåtgärder som förbättrar trafiksäkerheten samt ökar Härjedalens tillgänglighet såväl lokalt som regionalt och nationellt.

Härjedalens kommun är en av Sveriges och populäraste resmål när vinterturism står på agendan. Härjedalens kommun är även den största turismkommunen i Jämtlands län sett till antalet gästnätter enligt JHT statistik. 2015 omsatte besöksnäringen drygt 1,6 miljarder kronor och sysselsatte knappt 2 000 årsverken. 2016-2017 pekar allt på en fortsatt positiv utveckling av omsättningen och antalet årsarbetssysselsatta. Även sommarturismen är betydande och allt fler styr bilen mot Härjedalen. Hela 97 % av destinationernas gäster väljer de facto bilen till sitt resmål, vilket ställer höga krav på kommunens infrastruktur.

Mängden personer i kommunen pendlar mellan 10 000 och 70 000 personer under året, vilket ger en speciell situation vad gäller den servicenivå som det offentliga ska erbjuda. Det ställer större krav på infrastrukturen än att enbart se hur stor befolkningens mängd kommunen har.

Årligen görs miljoninvesteringar inom besöksnäringen. På en tioårsperiod har ca 4,75 miljarder investerats, av både privata, lokala, regionala, statliga och internationella medel. Det är därför av yttersta vikt att tillgängligheten är god och att besökare på ett snabbt och trafiksäkert sätt kan nå dessa destinationer.

Nationell transportplan

Syftet med planen är att bidra till att de transportpolitiska målen nås och bidra till lösningar på de utmaningar som riksdagen och regeringen har pekat ut. Mer konkret innebär detta framför allt att bidra till fungerande och hållbara miljöer i städerna och erbjuda en grundläggande standard på landsbygderna

Utgångspunkterna för prioriteringarna i den nationella planen är bl.a. de transportpolitiska målen att säkerställa en samhällsekonomiskt effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgare och näringslivet i hela landet. Funktionsmålet ska ge alla en grundläggande tillgänglighet med god kvalitet samt bidra till utvecklingskraft i hela landet. De allvarligaste bristerna är bl.a. att glest befolkade delarna har tillgänglighetsbrister.

Kortare restider för arbetspendling och till stora turistdestinationer och centralorter kräver en godtagbar standard, för besöksnäringen särskilt under högsäsong. Härjedalens kommun saknar dock beskrivning av destinationerna i Västra Härjedalen och Vemdalen/Björnrike som två av de stora destinationerna i landet, med hänsyn till behovet av prioritering av åtgärder för tillgänglighetsbrister i glesbygden och befolkningen i stort. Särskilt med hänsyn till att Härjedalens kommun, har av Trafikverket, klassats som en kommun med låg tillgänglighet.

För vägtrafiken är ambitionen att bibehålla dagens standard på huvuddelen av vägnätet, för

att säkra näringslivets transportbehov. På längre sikt kommer det mindre trafikerade vägnätet att prioriteras ned och kommer därmed att få ett successivt försämrat tillstånd, vilket starkt oroar Härjedalens kommun.

Trafikverket prioriterar även en satsning på åtgärder för att öka bärigheten på vägar, s.k. BK4-vägnät, som klarar upp till 74 ton. Det kommer att ske till betydande del i landsbygdsregionerna. Härjedalens kommun anser dock att det finns skäl för att utreda och överväga att åtgärda andra vägar med tung trafik och där vägstandarden är mycket bristfällig, som t.ex. vägarna 315, 311 och 514.

Förslaget till Nationell transportplan 2018-2029 innehåller åtgärder och investeringar med en total ram om 622,5 miljarder kronor.

Den ekonomiska ramen fördelas på följande vis:

1. 333,5 miljarder kronor (varav 36,6 miljarder kronor till länsplaner) till utveckling av transportsystemet, 54 %.
2. 289 miljarder kronor till vidmakthållande av transportsystemet, 46 %, varav
 - 125 miljarder kronor till drift, underhåll och trafikledning av statliga järnvägar
 - 164 miljarder kronor till drift och underhåll av statliga vägar inklusive bärighet, tjälsäkring och rekonstruktion samt statlig medfinansiering av enskilda vägar.

Följande åtgärder är föreslagna i Nationell transportplan gällande Härjedalens kommun:
Namngivna investeringar i Mellersta Sverige under planperioden.

- E45 Rengsjön – Älvros, för en kostnad av ca 220 miljoner kronor

Uttekade brister i Mellersta Sverige

- Inlandsbanan, framtida funktion med överflyttning väg till järnväg och omledning

Kommunen har som mål att göra infarterna till genomfartsorterna och destinationerna mer tillgängliga och trafiksäkra samt att höja säkerhetsstandarden på vägarna för att möjliggöra högre tillåten hastighet.

Av den åtgärdsvalstudie (ÅVS) för Sveg som har genomförts, år 2016, av Trafikverket framgår vilka trafiksäkerhetsåtgärder inom Sveg som behövs.

ÅVS har även genomförts, under våren 2017, för Inlandsstråket samt för genomfartsorterna Lillhärdal, Ytterhogdal, Linsell, Lofdalen, Hede, Vemdalen, Funäsdalen och för Tännadalen. Förslag på trafiksäkerhetshöjande åtgärder kommer att tas fram under hösten 2017.

I ett läge där stora delar av kommunens vägnät, däribland vägarna 84, 315, 311 samt 514, är i stort behov av upprustning anser kommunen det felaktigt att prioritera hundratals miljoner till en nybyggnation av E45:ans dragning som skulle förkorta restiden med några minuter, innan de befintliga problemen löses.

Vad gäller E45 länsgränsen – Sveg har kommunen en samsyn om behovet att åtgärda den sträckningen har hög prioritet. Eftersom sträckningen länsgränsen – Sveg idag är en Europaväg anser kommunen att medel för upprustningen av sträckningen oavkortat ska tas ur den

Nationella planen. Rustning av befintlig sträckning av E45, med järnvägsviadukten och korsningen Bäckedal, söder om Sveg ska åtgärdas och göras trafiksäker med nationella medel. Det är en av kommunens högst utpekade prioritering, att viadukten skyndsamt åtgärdas.

Kommunen anser även att de resterande medlen från det Nationella transportplanen för omdragning av E45, när järnvägsviadukten och korsningen Bäckedal, är åtgärdade ska överföras till Länstransportplanen för att kunna nyttjas för åtgärder för vägarna 84, 315, 311 samt 514, är i stort och akut behov av upprustning. Särskilt med hänsyn till att det, på längre sikt, mindre trafikerade vägnätet kommer att prioriteras ned och kommer därmed att få ett successivt försämrat tillstånd. Tillväxt och välfärd förutsätter en väl fungerande infrastruktur. Därför måste glesbygden och hela Sveriges transportnät prioriteras.

Kommunen anser att det är av yttersta vikt att infarterna till kommunen mer tillgängliga och trafiksäkra samt att höja säkerhetsstandarden på vägarna för att möjliggöra högre tillåten hastighet.

För Härjedalens och övriga kommuner längs Inlandsbanan är det även av största vikt att Inlandsbanan ges en standard som kan göra den till en reell transportled för inlandet. Turistnäringen har under de senaste åren framgångsrikt utvecklat ett koncept med persontrafik på Inlandsbanan. Kraftfulla åtgärder krävs som ger banan kapacitet att möta det ökade behovet av såväl person- som godstrafik. Det är angeläget att Region Jämtland ser över och ändrar principerna för fördelning av medel till spårbunden trafik så att Inlandsbanan kan disponera regionala trafikmedel i större omfattning.

Det finns en enighet bland kommunens politiska ledning, såväl de styrande som oppositionen, att den föreslagna omdragningen av E45 förbi vår centralort kommer att vara mycket negativ för kommunen ur flera aspekter, bl.a. genom minskat underlag för samhällsservice för en stor del av kommunens innevånare.

Kommunen ser positivt på Trafikverkets nya fokus att se på andra möjligheter till utveckling av E45, än sträckningen Rengsjön - Älvros. Kommunen är positiv till fortsatt dialog om utvecklingen av E45 genom kommunen.

Sammanfattande slutsats

Fördelning av medel bör omfördelas så att turisttrafiken och råvarutransporter både till och från kommunen säkras, nuvarande förslag till nationell transportplan prioriterar i vår kommun endast genomfartstrafik, (ny sträckning av E45 förbi kommunens centralort).

Förslaget med en ny vägsträckning av E45 Rengsjön – Älvros bör inte genomföras.

- projektet är ej i linje med kommunens ambition att öka tillgängligheten till vår kommun. Härjedalens kommun klassas idag av Trafikverket som en kommun med låg tillgänglighet.
- en omdragning av E45 förbi vår centralort kommer att vara mycket negativ för kommunen ur flera aspekter, bl.a. genom minskat underlag för samhällsservice för flertalet av kommunens innevånare.

- tillgängliga medel i nationella planen bör nyttjas till att nuvarande sträckning av E45 rustas med de trafiksäkerhetshöjande åtgärder som Trafikverket själva föreslår i ÅVS för Inlandsstråket, exempelvis, järnvägsviadukten söder om Sveg, vägskälet Bäckedal, stigningsfiler m.m.

Anders Häggkvist
Kommunalråd

Thomas Wiklund
Kommunalråd

Gunilla Zetterström Bäck
Oppositionsråd